

EXPUNERE DE MOTIVE

În prezent, procedura de drept comun dă dreptul instanței să desființeze un contract, la solicitarea expresă a uneia din părți în cazul neexecutării sau executării cu întârziere a obligațiilor asumate prin acel contract.

Legea nr.193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între comercianți și consumatori, intrată în vigoare la data de 10 decembrie 2000, constituie un instrument juridic foarte important în protecția intereselor economice ale consumatorilor întrucât dă dreptul instanței să desființeze un contract în care este inclusă o clauză abuzivă, fără a fi necesară prezența uneia din părți.

În procesul de adoptare a legii de către Parlament, proiectul inițial a suferit modificări de fond, după cum urmează:

- în definiția consumatorului au fost incluse și persoanele juridice (art.2);

- potrivit art.5 alin.(2), este necesară avizarea prealabilă de către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor și Oficiul Concurenței a tuturor contractelor standard înregistrate între furnizorii de servicii cu statut de monopol natural sau legal și consumatori, pentru a produce efecte juridice.

Atât în legislația internă, cât și în cea comunitară (Directiva nr.93/13/CEE în baza căreia a fost elaborată legea), consumatorul este persoana fizică ce cumpără, dobândește, utilizează sau consumă

produse sau servicii în afara activității sale profesionale. În cazul acestor consumatori există un dezechilibru major între părțile contractante și din această cauză s-a impus elaborarea unei reglementări care să protejeze persoana dezavantajată.

Extinderea sferei de aplicare a Legii nr.193/2000 și asupra persoanelor juridice în calitate de consumator crează dificultăți în aplicarea legii de către autoritățile abilitate să controleze respectarea acesteia deoarece, în unele situații, aceleași fapte sunt interzise, dar sancționate diferit, și de Legea nr.21/1996, a cărei aplicare revine Oficiului Concurenței și Consiliului Concurenței. În vederea promovării intereselor consumatorilor prin asigurarea unui mediu concurențial normal, Legea nr.21/1996 permite autorităților din domeniu să intervină prin mijloace specifice, atunci când regulile de concurență prevăzute de aceasta nu sunt respectate.

Astfel, potrivit art.6 din Legea nr.21/1996 sunt interzise practicile abuzive care constau, între altele, în impunerea unor clauze contractuale inechitabile de către agenți economici care dețin o poziție dominantă pe piață.

Sunt interzise, de asemenea, potrivit art.5 alin.(1) din același act normativ, înțelegerile și practicile concertate ale agenților economici care urmăresc fixarea concertată a oricăror condiții comerciale inechitabile.

Nerespectarea acestor prevederi din Legea nr.21/1996 constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 5 milioane lei la 250 milioane lei, iar în cazul agenților economici cu o cifră de afaceri de peste 2.500 milioane lei, cu amendă în sumă de până la 10% din cifra de afaceri.

Aceeași faptă, respectiv includerea unor clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, se sancționează conform Legii nr.193/2000 cu amendă de la 2 milioane lei la 10 milioane lei.

Pentru a asigura coordonarea celor două acte normative, prezentul proiect de lege propune redefinirea termenului de "consumator", în sensul excluderii persoanelor juridice.

Dispozițiile art.5 alin.(2) din Legea nr.193/2000 nu numai că nu sunt armonizate, dar crează dificultăți în aplicare, atât în ceea ce privește delimitarea sferei contractelor care sunt supuse avizării, cât și în determinarea momentului în care trebuie avizate contractele.

Avizarea contractelor de către cele două instituții prevăzute în acest articol, înainte de încheierea acestora, ar putea avea ca efect legitimarea folosirii unor clauze contractuale care, în aplicare, ar putea deveni abuzive deoarece, la momentul avizării, nu sunt cunoscute circumstanțele în care vor fi încheiate contractele și nici clauzele contractuale prevăzute în alte contracte față de care respectivul contract este dependent.

Pe de altă parte, dacă avizarea este ulterioară încheierii contractelor, dar prealabilă producerii efectelor juridice, este necesară creșterea capacității de administrare a celor două instituții care, implicit, ar spori cheltuielile bugetare, deoarece numărul unor astfel de contracte este de ordinul milioanei. În caz contrar, aplicarea dispozițiilor supuse modificării prin prezentul proiect de lege crează un blocaj în derularea contractelor supuse acestui regim deoarece, în prezent, sunt aproximativ 5 milioane de contracte de furnizare a energiei electrice cu abonați casnici, la care se adaugă contractele încheiate între agenții economici,

aproximativ 600 de mii de contraște de furnizare a apei potabile,
3,8 milioane de abonați la telefonie fixă.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de
lege alăturat, pe care îl supunem PARLAMENTULUI spre adoptare.

PRIM-MINISTRU,

Adrian Năstase